

trekken kritisch optimistisch naar klimaattop

■ Professor Jean-Pascal van Ypersele en minister van Klimaat Paul Magnette: 'In Kopenhagen moeten er wereldwijde bindende afspraken gemaakt worden.'

Van Ypersele: "Ook daar geldt: je kunt communiceren zoveel je wilt, maar vroeg of laat zal de overheid normen moeten opleggen. Het is simpel: men zal minder vlees eten als het vlees duurder wordt."

Magnette (*knikt*): "De stad La Louvière, toch niet meteen een groen mekka, heeft beslist dat op de stedelijke scholen nog enkel biomaltijden worden aangeboden. Het is lekkerder, gezonder en je ondersteunt er de lokale land- en tuinbouw mee. Het gekke is dat zeker jonge mensen daar zelf om vragen. Het valt me telkens weer op als ik in scholen ga spreken. 'Meneer, de minister, waarom verplicht u niet om zuiniger te wonen of te eten?', klinkt het dan. Jonge mensen hebben het gevoel dat de verantwoordelijkheid te veel op hen afgewenteld wordt als we hen de vrije keuze laten tussen verstandig en onverstandig leven. Ik denk dus ook dat we van overheidswege strenger op het norm- en prijsbeleid moeten ingrijpen. Je mag niet aan jonge, hardwerkende moeders vragen om op elk etiket na te gaan welk voedingsproduct aan de juiste normen voldoet, terwijl ze met een blèrend kind tegen sluitingstijd door de supermarkt koersen."

Professor, frustreert die politieke traagheid u niet? U zit met uw neus op dramatische klimaatvoorspellingen.

Van Ypersele: "Telkens weer bots ik op het verschil in termijndenken. De strijd voor het klimaat vergt bij uitstek een beleid op lange termijn. Nu al moet nagedacht worden over wat we in 2020, 2030 of 2050 willen gaan doen. Voor mij zit een

minister die ervoor moet zorgen dat hij in 2011 herkozen wordt. Wat hij ook doet, ten goede of ten kwade, er zal tegen de volgende verkiezingen geen sikkepit veranderd zijn.

"We hebben in het verleden zoveel CO₂ uitgestoten dat het hoe dan ook twintig jaar zal duren voor we de trend wat kunnen keren. Dan is de verleiding erg groot om het maar aan de volgende regering over te laten. Iedereen weet dat diesel eigenlijk een

moeten er in Kopenhagen wereldwijde bindende afspraken komen. Het is de mast waaraan de ministers van Klimaat zich moeten vastbinden. Ik zal die langetermijnafspraken in een klimaatwet vastleggen: wie ook mijn opvolger wordt, hij zal de wet moeten respecteren volgens een soort click-systeem: we kunnen altijd beter maar nooit slechter doen dan afgesproken. Zonder die mast varen we vroeg of laat toch weer op de klippen."

zou ik de strengere normen voor energiezuinig bouwen opleggen."

Magnette: "De wetgevende realiteit zit helaas iets complexer in elkaar. Bouwnormen zijn gewestbevoegdheid en moeten een Europese richtlijn volgen. De normen voor constructiematerialen, van bakstenen tot beglazing, zijn dan weer een federale materie. Klinkt krankzinnig, maar we werken op ons beperkte terrein wel degelijk aan strengere normen."

PAUL MAGNETTE:

Ik zal de langetermijnafspraken in een wet vastleggen. Wie ook mijn opvolger wordt, hij zal de wet moeten respecteren volgens een soort click-systeem: we kunnen altijd beter maar nooit slechter doen dan afgesproken

flink pak duurder moet worden, maar welke regering zal de moed hebben om die prijsverhoging ook effectief uit te voeren?"

Magnette: "Ook dat is de uitdaging van Kopenhagen: we moeten met zijn allen samen uit die spiraal van uitstel en vertwijfeling. Als minister van Klimaat voel ik me soms Odysseus op zijn schip. In de verte hoor ik de sirenen zingen: 'Doe niets, wacht nog maar even af tot de economische crisis voorbij is!' Als we daar naar zouden luisteren, lopen we recht op de klippen. Daarom

En als uzelf minister van Klimaat was, wat zou dan uw eerste maatregel zijn?

Van Ypersele: "Weet u dat ik bijna minister van Klimaat geworden was? Tijdens de regeringsonderhandelingen na de verkiezingen van 2007 heeft men mij gevraagd om minister te worden. Ik heb geweigerd, want ik had geen zin om van de ene frustratie in de andere te lopen. Als ik minister zou zijn, dan zou ik meer ingrijpen in de bouwsector. Een huis, en zeker zo'n sleutel-op-deurwoning, is eigenlijk ook een product. Dus

Van Ypersele: "De normen voor gebouwen als geheel zijn te laks. We hebben niets te verliezen bij een betere normering."

Magnette: "Ik ben het daarmee eens. In Andalusië heeft men een wet goedgekeurd die de bewijslast omkeert. Men moet daar een passiefhuis bouwen, tenzij men een toelating krijgt voor een uitzondering op de wet. Dat zou ons kunnen inspireren."

"Europa legt al heel wat normen op, maar zelf kunnen we ook nog ingrijpen. We doen dat nu al voor verwarmingsketels, boilers of

houtkachels. Een houtkachel van Stuv, om eens reclame te maken voor een Waals bedrijf, heeft een energie-efficiëntie van 70 procent. Je kunt ook een goedkopere Chinese kachel kopen, maar die heeft dan slechts een efficiëntie van 20 procent."

Ook de ecofiscaliteit, of het gebrek daaraan, is nog grotendeels een federale verantwoordelijkheid.

Van Ypersele: "Het is eigenlijk heel eenvoudig: de uitstoot van CO₂ loopt parallel met ons energieverbruik. Dus moet die consumptie zwaarder belast worden."

Magnette: "Ik ben op zich niet tegen zo'n CO₂-belasting, zeker omdat dat ook sociaal verantwoord zou zijn. Door allerlei voordelen en aftrekposten worden de grootste verdiemers vandaag fiscaal enorm bevoordeeld. Een CO₂-belasting zou deel kunnen uitmaken van een hervorming naar een rechtvaardiger belastingstelsel. Als je beseft dat het rijkste kwart van het land drie keer meer energie consumeert dan het minst welvarende kwart, dan weet je dat een groene fiscaliteit niet alleen ecologisch verantwoord maar ook maatschappelijk correct zou zijn."

"Zo is een kilometerheffing in principe een goed idee. Maar je zit met een belangrijke groep waarvoor zo'n hervorming catastrofaal kan zijn. Mensen die in het putje van de Ardennen wonen en voor hun werk alleen met de wagen naar Namen kunnen, zouden ten onder gaan aan zo'n kilometerheffing. Mensen die in een sociale woning gehuisvest zijn en zich alleen met elektriciteit kunnen verwarmen, zouden onrechtvaardig zwaar getroffen worden door een brutale stijging van de stroomprijs."

Tot slot, hoe klimaatvriendelijk leven jullie zelf?

Van Ypersele: "We hebben ons huis gerenoveerd op de zuinigst mogelijke manier. Als ik er de tijd voor had, zou ik het nog eens overdoen, want intussen zijn er nog zuiniger technologieën op de markt. En ik reis zoveel mogelijk met het openbaar vervoer."

Magnette: "Ik zit in volle verbouwing en probeer dat zo energiezuinig mogelijk aan te pakken. Ik rij met de wagen, ik kan moeilijk anders, maar ik heb wel aangedrongen op een zuinige motor, een 1.9 liter-diesel."

Van Ypersele: "Tuttut, als het dan toch een auto moet zijn, dan is benzine beter voor het milieu dan diesel."

Magnette: "Touché, daar hebt u me. Mijn volgende wagen zal een benzine zijn. Persoonlijk maak ik wel een punt van overconsumptie. Nu Sinterklaas weer in het land is, word ik lichtjes depressief van die cultuur van overconsumptie. Ouders voelen zich verplicht om elk jaar weer speelgoed te kopen, waar hun kroost misschien vijf keer mee speelt. Zelfs computers zijn tegenwoordig blijkbaar al onderhevig aan mode. Mensen moeten beseffen dat voor de productie van een computer 600 liter olie nodig is. Een plastic stuk speelgoed vertegenwoordigt 100 liter olie. Misschien moeten we op elke doos speelgoed maar noteren hoeveel vaten olie erin kruipen. Daar probeer ik toch een beetje op te letten, thuis en op mijn kabinet. Zoals u ziet, drinken we water uit flessen, niet uit blik of plastic."

Van Ypersele: "Als u er volgende keer voor zorgt dat het kraantjeswater is, dan is het perfect."

Magnette: "Ach, het is op zijn minst toch al Belgisch flessenwater."

Nepalese regering houdt vergadering op Mount Everest

KATHMANDU • De Nepalese regering vergaderde gisteren in het Himalayagebergte, in het basiskamp van de Everest op 5.300 meter hoogte. De ministers willen daarmee aandacht vragen voor het Himalayagebergte, dat zwaar te lijden heeft onder de opwarming van het klimaat.

Een twintigtal ministers reisde donderdag vanuit de hoofdstad Kathmandu naar Lukla, een dorp op 2.800 meter hoogte, dat als de poort naar de bergregio wordt beschouwd. Na een medische check-up werden ze gisteren met een helikopter overgebracht naar Kalapathar, op een hoogte van 5.300 meter. De ministers droegen zuurstofmaskers tegen hoogteziekte en konden maar een half uur vergaderen op het dak van de wereld. De actie van het Nepalese

kabinet was gesponsord door een aantal organisaties uit de toeristische sector.

"Het is voor het eerst dat een ministervergadering wordt gehouden op een dergelijke hoogte", zei minister van Bosen Bodembeheer Deepak Bohara. "De hele wereld moet beseffen dat het hele continent onleefbaar wordt als de gletsjers in een dergelijk tempo blijven smelten. We hebben nog maar weinig tijd."

De meer dan 20.000 gletsjers in de Himalaya smelten in recordtempo, waardoor gletsjermereen in Bhutan, India en Nepal overvol raken en hele valleien dreigen te overstromen. Het WWF berekende dat tegen 2035 alle gletsjers in het hoogste gebergte ter wereld verdwenen zullen zijn.

"Nu al staan twintig gletsjermereen, die zich onder de gletsjers hebben gevormd, op springen", zegt Charles Kennel, pro-

■ Met hun zitting op 5.300 meter hoogte vragen de Nepalese ministers aandacht voor het afsmelten van de meer dan 20.000 gletsjers in de Himalaya.

fessor geologie verbonden aan het WWF. "In Nepal en Tibet zijn al verschillende dorpen verwoest als gevolg van overstro-

mingen en modderstromen die gepaard gaan met het uitbreken van de meren." Maar er staat meer op het spel dan

enkele dorpen en valleien. "Het Himalayagebergte is even cruciaal voor de Azië als het regenwoud voor Zuid-Amerika", zegt Kennel. "In de gletsjers ontspringen alle grote Aziatische rivieren, onder meer de Yangtze, de Mekong en de Ganges. Als de 'derde pool' afsmelt, zal dat de watertoevoer voor het hele continent in het gevaar brengen. Miljoenen levens staan op het spel."

De Nepalese regering is de mosterd gaan halen op de Malediven. De ministers van de eilandengroep in de Indische Oceaan trokken in oktober nog hun duikerpakken aan voor een ministerraad zes meter onder water, en dat deden ook zij om de aandacht te vestigen op de gevaren van de klimaatopwarming. De eilanden steken maar twee meter boven het water van de zee uit, en dreigen volledig onder water te verdwijnen als de zeespiegel blijft stijgen.